

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____
din _____ 2022

**cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea
unor acte normative
(proceduri simplificate în procesul penal)**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (proceduri simplificate în procesul penal).

PRIM-MINISTRU

**Contrasemnează:
Ministrul justiției**

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (proceduri simplificate în procesul penal)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 72-74, art. 195 din 14 aprilie 2009), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Denumirea articolului 59 se completează cu cuvintele „a persoanei fizice”.

2. Se completează cu articolul 59¹ cu următorul cuprins:
„Articolul 59¹. Liberarea condiționată de răspundere penală a persoanei juridice

În privința persoanei juridice cu care a fost încheiat un acord judiciar de interes public, confirmat de instanța de judecată, urmărirea penală poate fi suspendată condiționat, cu liberarea ulterioară de răspundere penală în conformitate cu procedura penală, dacă condițiile acordului au fost îndeplinite de către persoana juridică și a expirat termenul de monitorizare fixat în acord.”

3. Articolul 60 se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:
„(5¹) Termenul prescripției de tragere la răspundere penală se suspendă pe perioada suspendării a urmăririi penale.”

4. Articolul 80 va avea următorul cuprins:
„Articolul 80. Aplicarea pedepsei în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției

În cazul în care persoana pusă sub învinuire încheie un acord de recunoaștere a vinovăției, iar instanța de judecată acceptă acest acord, limitele de pedeapsă prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod se reduc cu o treime.”.

5. Se completează cu articolul 80¹ cu următorul cuprins:
„Articolul 80¹. Aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală

(1) În cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de o reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod.

(2) În cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu pentru infracțiunile prevăzute la art. 181¹-182, 239-240, 242¹, 242², 256, 324-335¹, 370 și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o pătrime doar din limita maximă a pedepsei sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale a prezentului cod.”.

Art. II. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 248-251, art. 699 din 5 noiembrie 2013), cu modificările ulterioare:

1. La articolul 53¹ alineatul (2) se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins:

„c¹) aprobă, cu indicațiile sale scrise, limitele acordului de recunoaștere a vinovăției și acordului judiciar de interes public, precum și acordul de recunoaștere a vinovăției și acordul judiciar de interes public;”

2. La articolul 63 alineatul (1) după cuvântul „fizică” se completează cu cuvintele „și juridică”;

3. La articolul 65 alineatul (1) după cuvântul „fizică” se completează cu cuvintele „și juridică”;

4. Articolul 69 alineatul (1) se completează cu punctul 15) cu următorul cuprins:

„15) participarea obligatorie a apărătorului la o acțiune procesuală este prevăzută expres de prezentul cod”;

5. Articolul 210 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Bunurile se scot de sub sechestru când persoana juridică a executat amenda de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.”.

6. La articolul 296 alineatul (1) textul „art. 516 alin. (1)” se substituie cu textul „art. 504 și 516 alin. (1)”.

7. Articolul 364¹:

la alineatul (1) după cuvântul „inculpatul” se introduce cuvintele „persoana fizică”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Judecarea cauzelor penale asupra infracțiunilor pentru săvârșirea cărora legea prevede pedeapsă cu detențiune pe viață, nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.”

la alineatul (2) se completează cu textul „, iar din probele administrate în faza de urmărire penală rezultă suficiente date cu privire la vinovăția inculpatului”;

alineatul (8) se abrogă;

se completează cu alineatele (10) și (11) cu următorul cuprins:

„(10) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentința, invocându-se doar erorile procesuale.

(11) Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art. 447 și 448.”.

8. Capitolul III din Titlul III, Partea specială va avea următorul cuprins:

„Capitolul III. Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției

Articolul 504. Dispoziții generale

(1) Procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției și judecarea cauzelor privind acordul de recunoaștere a vinovăției, se desfășoară în ordinea generală prevăzută de prezentul cod, cu completările și derogările din prezentul capitol.

(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției este o tranzacție încheiată între procuror și învinuitul persoana fizică sau juridică care și-a exprimat acordul de a-și recunoaște vina și acceptă încadrarea juridică, precum și forma de executare a pedepsei în schimbul unei pedepse reduse.

(3) Procedura prevăzută de prezentul capitol se aplică în cazul:

a) în care învinuitul, la momentul săvârșirii infracțiunii, a împlinit vârsta de 16 ani;

b) infracțiunilor a căror pedeapsa cu închisoare este mai mică de 15 ani, cu excepția celor prevăzute la art. 135 și 135¹ din Codul penal.

(4) Acordul de recunoaștere a vinovăției nu poate fi încheiat cu persoana învinuită de crearea grupului criminal organizat sau organizației criminale.

(5) Acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi inițiat de către procuror, de către învinuit și apărătorul său și poate fi încheiat în orice moment după punerea sub învinuire până la trimiterea cauzei în judecată.

(6) În cazul încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, limitele de pedeapsă prevăzute de lege se reduc în conformitate cu art. 80 din Codul penal.

(7) În cazul infracțiunii săvârșite cu participație, cauza în privința persoanei care a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției, se disjunge, formînd un dosar separat.

Articolul 505. Condițiile de inițiere și încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se întocmește în scris, după aprobarea scrisă a limitelor pedepsei de către procurorul ierarhic superior, cu participarea obligatorie a învinuitului și apărătorului acestuia.

(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi încheiat atunci când din probele administrate reiese că faptele au fost săvârșite de învinuit și rezultă stabilirea vinovăției acestuia.

(3) Procurorul negociază cu învinuitul și apărătorul acestuia categoria, cuantumul și modul de executare a pedepsei care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în limitele prevăzute de art. 80 din Codul penal, ținând cont de prevederile art. 75-78 din Codul penal.

(4) La negocierea pedepsei, cuantumul și modului de executare, procurorul ia în considerare următoarele circumstanțe:

- 1) voința învinuitului de a coopera la efectuarea urmăririi penale;
- 2) recunoașterea vinovăției și voința liberă exprimată;
- 3) natura și gravitatea acuzației înaintate;
- 4) pericolul public prezentat de învinuit;
- 5) interesul public de a obține o judecare mai operativă cu cheltuieli mai reduse.

6) comportamentul învinuitului cu privire la despăgubirea prejudiciului cauzat în urma comiterii infracțiunii.

(5) În cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul nu întocmește rechizitoriu cu referire la învinuitul cu care a încheiat acord.

Articolul 506. Conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde:

- a) data și locul încheierii;
- b) numele, prenumele și calitatea persoanelor care au participat la încheierea acordului;
- c) date cu privire la identificarea învinuitului prevăzute la art. 104 alin. (2) și datele de identificare a persoanei juridice ;
- d) descrierea faptei ce formează obiectul acordului și de care este învinuită persoana;
- e) încadrarea juridică a acțiunilor și pedeapsa prevăzută de lege;
- f) mijloacele de probă;
- g) declarația expresă a învinuitului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică;
- h) categoria, mărimea și modul de executare a pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, dacă s-a ajuns la un astfel de acord;
- i) semnăturile procurorului, ale învinuitului și ale apărătorului, iar în cazul învinuitului minor și ale reprezentantului legal.

(2) Apărătorul certifică separat, în scris, declarația că acordul de recunoaștere a vinovăției de către învinuit a fost examinat de el personal, că procedura de încheiere a lui, prevăzută de prezentul capitol a fost respectată și că recunoașterea vinovăției de către învinuit rezultă din înțelegerea lor confidențială anticipată.

(3) Înainte de prezentarea în judecată a cauzei cu acord de recunoaștere a vinovăției, învinuitului și apărătorului său, le sînt prezentate materialele dosarului pentru a lua cunoștință de ele, conform prevederilor art. 293 și 294.

Articolul 507. Trimiterea cauzei în judecată

(1) Procurorul care a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției, după aprobarea în scris de către procurorul ierarhic superior a acestuia, trimite în judecată cauza împreună cu acordul de recunoaștere a vinovăției la care se anexează o informație cu privire la durata urmăririi penale, măsurile preventive aplicate, durata arestării preventive, corpurile delictive și informația privind locul lor de păstrare, măsurile de ocrotire, alte măsuri procesuale, precum și cheltuielile judiciare.

(2) În cazul în care a fost efectuată procedura medierii ori împăcării părților sau învinuitul a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune procurorul trimite în judecată cauza împreună cu acordul de recunoaștere a vinovăției însoțit de tranzacția de împăcare sau de mediere.

Articolul 508. Măsuri pregătitoare ale instanței și numirea spre examinare a acordului de vinovăție

(1) În cazul în care acordul de recunoaștere a vinovăției nu corespunde dispozițiilor art. 504 alin. (7) și art. 506, instanța de judecată, fixează un termen ce nu poate depăși 10 zile lucrătoare pentru înlăturarea omisiunilor.

(2) După înlăturarea omisiunilor instanța procedează conform dispozițiilor art. 351, care se aplică în modul corespunzător.

Articolul 509. Examinarea de către instanța de judecată a acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Instanța de judecată examinează cauza în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției în ședință publică, cu excepția cazurilor în care, conform legii, ședința poate fi închisă, prin prezentarea acordului de recunoaștere a vinovăției, care se citește de către procuror, audiază inculpatul și ascultă poziția apărătorului acestuia. Dacă este prezentă partea vătămată sau alte părți, se audiază și acestea.

(2) Instanța trebuie să constate, dacă inculpatul:

- a) înțelege de ce infracțiune este învinuit;
- b) recunoaște vinovăția;
- c) a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției, în mod benevol și cu bună știință, în prezența apărătorului;
- d) înțelege consecințele acordului de recunoaștere a vinovăției, pedeapsa și susține poziția sa privitor la acordul încheiat.

(3) În cazul în care inculpatul susține acordul de recunoaștere a vinovăției, el face declarații în instanță despre ceea ce a săvârșit în legătură cu fapta prejudiciabilă ce i se incriminează și atitudinea sa față de probele anexate la dosar.

Articolul 509¹. Adoptarea sentinței în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Sentința în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției se adoptă în condițiile prevăzute de prezentul cod, cu derogările din prezentul articol.

(2) Partea introductivă a sentinței, în afară de datele expuse în art. 393, conține mențiunea despre judecarea cauzei prin acordul de recunoaștere a vinovăției.

(3) Partea descriptivă a sentinței trebuie să cuprindă:

1) descrierea faptei prejudiciabile recunoscută de învinuit și considerată ca fiind dovedită, indicându-se modul săvârșirii ei;

2) esența acordului de recunoaștere a vinovăției încheiat;

3) încadrarea juridică a faptei pentru care se condamnă învinuitul;

4) probele prezentate de procuror și acceptate de învinuit pe care se întemeiază sentința;

5) stabilirea limitelor pedepsei calculate conform prevederilor art. 80 din Codul penal și motivarea pedepsei aplicate;

6) evaluarea caracterului rezonabil a pedepsei la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit;

7) soluționarea chestiunilor legate de condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, dacă este cazul;

(4) La stabilirea pedepsei la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța verifică dacă individualizarea acesteia:

1) a fost efectuată în limitele de pedeapsă prevăzute de legea penală;

2) a fost reduse limitele pedepsei în condițiile art. 80 din Codul penal;

3) a fost aplicate prevederile art.75-78 din Codul penal.

(5) Dispozitivul sentinței trebuie să conțină mențiunile prevăzute în art. 395, care se aplică în mod corespunzător. În cazul în care, s-a comis o eroare în stabilirea pedepsei definitive la care s-a ajuns la un acord între procuror și învinuit, instanța, la pronunțarea sentinței, poate înlătura eroarea constatată fără a agrava starea învinuitului. Instanța poate aplica pedeapsa complementară în cazul în care ajunge la această concluzie.

(6) La adoptarea sentinței, instanța trebuie să soluționeze și chestiunile menționate în art. 397 și 398.

(7) În caz de admitere a acordului de recunoaștere a vinovăției și între părți nu s-a încheiat tranzacție de împăcare sau mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă.

(8) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs de către procuror, inculpat sau apărătorul acestuia în termen de 15 zile de la pronunțare, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate atacă cu recurs sentința în termen de 15 zile de la pronunțare, invocându-se doar erorile procesuale.

(9) Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 și 448.

Articolul 509². Soluția instanței în cazul respingerii acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) În cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 504 alin. (3) și (4), art. 505 alin. (3), art. 508 alin. (1) cu privire la toate faptele care au făcut obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției, sau dacă instanța de judecată apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat

este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau personalitatea inculpatului, instanța prin încheiere respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și îl restituie procurorului în vederea continuării urmăririi penale.

(2) Încheierea poate fi contestată cu recurs de către procuror, inculpat sau apărătorul acestuia în termen de 15 zile de la pronunțare.”.

9. Capitolul VI, Titlul III, Proceduri speciale, articolele 520-523 se grupează în „Secțiunea 1. Procedura generală”

10. Capitolul VI, Titlul III, Proceduri speciale, se completează cu Secțiunea a 2-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 2-a.

Procedura privind acordul judiciar de interes public

Articolul 523¹. Dispoziții generale

(1) Acordul judiciar de interes public este o tranzacție publică încheiată între procuror și reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice, prin care ultimul recunoaște faptul comiterii infracțiunii, calificarea juridică a faptelor și se angajează să execute obligațiile stabilite în acordul judiciar de interes public în schimbul renunțării procurorului la transmiterea cauzei penale în instanța de judecată.

(2) Acordul judiciar de interes public poate fi încheiat atât la inițiativa procurorului cât și la inițiativa reprezentantului persoanei juridice sau a apărătorului.

(3) Acordul judiciar de interes public poate fi încheiat până la terminarea urmăririi penale.

(4) Încheierea acordului judiciar de interes public cu persoana juridică nu înlătură răspunderea penală a persoanelor fizice vinovate de comiterea infracțiunii.

Articolul 523². Condițiile încheierii acordului de interes public

(1) Acordul judiciar de interes public se întocmește în scris, după aprobarea scrisă a limitelor amenzii de interes public de către procurorul ierarhic superior, cu participarea obligatorie a apărătorului și a reprezentantului persoanei juridice, în cazul în care persoana juridică:

- a) nu a semnat anterior un acord judiciar de interes public;
- b) este învinuită de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 243, 244, 325, 326, 334 din Codul penal.

(2) Acordul judiciar de interes public poate fi încheiat dacă reprezentantul persoanei juridice, a colaborat în mod voluntar cu organele de urmărire penală și a contribuit la stabilirea circumstanțelor comiterii infracțiunii.

(3) Încheierea acordului judiciar de interes public nu este condiționat de recunoașterea vinovăției în comiterea infracțiunii de către persoana juridică.

Articolul 523³. Conținutul acordului judiciar de interes public

(1) Acordul judiciar de interes public cuprinde:

- a) data și locul încheierii;

b) numele, prenumele și calitatea persoanelor care au participat la încheierea acordului;

c) date cu privire la identificarea persoanei juridice;

d) descrierea faptei ce formează obiectul acordului și de care este învinuită persoana juridică;

e) încadrarea juridică a faptelor;

f) declarația expresă a reprezentantului persoanei juridice prin care recunoaște faptul comiterea infracțiunii și acceptă încadrarea juridică a faptelor;

g) modul de executare a amenzii de interes public cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și persoana juridică învinuită;

h) obligații prevăzute la alin. (2), modul și termenul de executare a acestora;

i) semnăturile procurorului, ale învinuitului și ale apărătorului.

(2) Prin acordul judiciar de interes public sunt stabilite următoarele obligații cumulative față de persoana juridică învinuită:

a) să achite o amendă de interes public în bugetul de stat, a cărei sumă se stabilește în limitele de la trei amenzi minime prevăzută pentru infracțiunea comisă până la limita a 30 % din cifra medie de afaceri anuală calculată pe ultimii 3 ani până la data pornirii urmăririi penale;

b) să fie suspus unui program de monitorizare pe o perioadă de maxim 3 ani sub supravegherea instituției responsabile;

c) să suporte cheltuieli pentru experți sau persoane calificate care vor asista instituția responsabilă de monitorizarea persoanei juridice învinuite și pentru efectuarea analizelor juridice, financiare, fiscale și contabile necesare misiunii de monitorizare;

d) să nu comită alte infracțiuni în perioada de monitorizare;

e) să înlăture de la administrare persoanele care au participat la comiterea infracțiunii;

f) să restituie profitul ilicit obținut prin comiterea infracțiunii și să repare prejudiciul cauzat prin infracțiune.

(3) Apărătorul certifică separat, în scris, declarația că acordul judiciar de interes public a fost examinat de el personal, că procedura de încheiere a lui, prevăzută de prezentul capitol, a fost respectată și că încheierea acestuia de către reprezentantul persoanei juridice învinuite, rezultă din înțelegerea lor confidențială anticipată.

Articolul 523⁴. Transmiterea spre confirmare a acordului judiciar de interes public

(1) După semnarea acordului judiciar de interes public și aprobarea scrisă de către procurorul ierarhic superior a acestuia, procurorul sesizează prin demers instanța de judecată pentru confirmarea acordului judiciar de interes public.

(2) Demersul procurorului conține informații cu privire la:

a) fapta comisă de persoana juridică;

b) calificarea juridică a faptelor;

c) cuantumul amenzii de interes public ce urmează a fi achitată;

d) obligațiile ce urmează să le execute persoana juridică.

(3) La demersul procurorului se anexează acordul judiciar de interes public semnat de părți și apărător.

Articolul 523⁵. Examinarea de către instanța de judecată a acordului judiciar de interes public

(1) Instanța de judecată examinează demersul procurorului și acordul judiciar de interes public în ședință publică, cu participarea obligatorie a procurorului, reprezentantului persoanei juridice și a apărătorului.

(2) La examinarea acestuia instanța verifică dacă au fost respectate condițiile legale de încheiere a acordului judiciar de interes public, cuantumul amenzii de interes public stabilite în limitele legale și proporționalitatea obligațiilor stabilite în raport cu avantajele acordului judiciar de interes public.

(3) În cazul în care instanța de judecată constată că acordul judiciar de interes public a fost încheiat în condițiile legii, amenda de interes public și obligațiile stabilite sunt proporționale gravității infracțiunii comise, pronunță o încheiere de confirmare a acordului judiciar de interes public.

(4) Încheierea de confirmare a acordului de interes public nu implică recunoașterea vinovăției persoanei juridice și nu produce efectele juridice a unei condamnări penale.

(5) Încheierea instanței de judecată este definitivă de la pronunțare și nu este susceptibilă de atac.

Articolul 523⁶. Efectele confirmării acordului judiciar de interes public

(1) Acordul judiciar de interes public se plasează pe pagina web oficială a procuraturii și a instituției responsabile de monitorizarea persoanei juridice, doar după pronunțarea de către instanța de judecată a încheierii de confirmare a acordului de interes public.

(2) După confirmarea de către instanța de judecată a acordului judiciar de interes public, procurorul prin ordonanță suspendă condiționat urmărirea penală pe un termen de până la 3 ani, în interiorul căruia persoana juridică se angajează să execute obligațiile stabilite în acordul judiciar de interes public.

(3) Executarea obligațiilor stabilite în acordul judiciar de interes public înlătură răspunderea penală a persoanei juridice. Acordul judiciar de interes public nu exclude răspunderea pentru prejudiciile cauzate prin infracțiune și restituirea profitului ilegal obținut.

(4) Dacă procurorul constată că persoana juridică a executat toate obligațiile stabilite în acordul judiciar de interes public, la expirarea termenului stabilit în acordul judiciar de interes public, prin ordonanță dispune încetarea urmăririi penale. Părțile au acces la materialele cauzei penale după încetarea urmăririi penale sau în condițiile art. 293.

Articolul 523⁷. Efectele neconfirmării acordului judiciar de interes public

(1) În cazul în care instanța nu confirmă acordul judiciar de interes public sau persoana juridică a renunțat la declarația sa de a încheia acordul judiciar de interes

public, instanța restituie demersul cu anexe procurorului pentru continuarea urmăririi penale.

(2) În cazul în care persoana juridică nu a executat integral obligațiile stabilite în acordul judiciar de interes public, procurorul dispune reluarea urmăririi penale și informează imediat reprezentantul persoanei juridice despre neexecutarea integrală a obligațiilor stabilite. În acest caz, persoanei juridice i se restituie amenda de interes public achitată în contul bugetului de stat.

(3) Informațiile obținute în cadrul negocierii acordului judiciar de interes public nu pot fi folosite ca probe în nici un proces penal.”

Art. III. – Articolul 4 alineatul (1) din Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.103, art. 353, din 05 octombrie 2012), cu modificările ulterioare, se completează cu litera h) cu următorul conținut :

„h) monitorizarea persoanelor juridice învinuite de comiterea infracțiunilor de corupție care au încheiat acord judiciar de interes public.”

Art. IV. – (1) Prezenta lege se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele aflate la faza de inițiere a acordului de recunoaștere a vinovăției și cauzele de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală aflate la etapa de pînă la începerea cercetării judecătorești, se vor examina conform procedurii prevăzute de prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(proceduri simplificate în procesul penal)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (proceduri simplificate în procesul penal) este elaborat la inițiativa Ministerului Justiției urmare a propunerilor prezentate de către diverse instituții publice și urmare a ședințelor Grupului de lucru privind modificarea Codului de procedură penală creat pe platforma ministerului în cadrul căroră, aceste propuneri au fost analizate, consolidate și inserate în proiect.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege a fost elaborat în vederea realizării acțiunii nr. 2.1.3 „Simplificarea și eficientizarea procedurilor judiciare” din *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025*, ce vizează revizuirea legislației procesual penale în vederea simplificării/eficientizării procedurilor de examinare a cauzelor penale atât la etapa prejudiciară, cât și la cea judiciară, precum și revizuirea mecanismelor procesuale care ar asigura un echilibru adecvat între învinuire și apărare din perspectiva egalității armelor.

Condițiile ce au impus elaborarea prezentului proiect constă în eficientizarea procedurilor simplificate în procesul penal, delimitarea clară a procedurilor din dreptul pozitiv, precum și sincronizarea acestora prin introducerea unei proceduri simplificate noi. Dintre procedurile propuse distingem 3 categorii: i) acordul de recunoaștere a vinovăției, ii) acordul judiciar în interesul public și iii) judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În cadrul grupului de lucru instituit pe platforma Ministerului Justiției, au fost semnalate deficiențe cu privire la aplicarea în practică a instituției acordului de recunoaștere a vinovăției, dat fiind faptul că nu este atractivă și nu încurajează aplicarea acestuia. Mai mult ca atât, ajustarea acordului de recunoaștere a vinovăției reiese și din Memorandumul cu FMI în care a fost trasată necesitatea ajustării acestui mecanism pentru a fi funcțională și încurajatoare.

Acordul de recunoaștere a vinovăției oferă beneficii tuturor actorilor sistemului judiciar penal, inclusiv procurorilor. Partea apărării, în cazul în care își recunoaște vinovăția, ar trebui să fie cointerесată și să folosească aceste beneficii ca pârghii pentru a determina să încheie un asemenea acord, deoarece în acest fel poate fi redusă pedeapsa penală. Actualmente procedura acordului de recunoaștere a vinovăției nu reprezintă instituția care ar putea fi aplicată sistemului de drept procedural penal pentru a facilita desfășurarea urmăririi penale prin reducerea timpului și a cheltuielilor costisitoare. Acest fapt se datorează că pentru încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției trebuie utilizate o multitudine de proceduri, practic automatizate și birocratice, care în esență, nu își găsesc aplicabilitate. Însă odată cu apariția procedurii simplificate de judecare a cauzelor pe baza probelor

administrare în faza de urmărire penală, o parte semnificativă a cauzelor trimise în judecată sunt examinate în procedura respectivă.

Mai mult, **procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală** din art. 364¹ din *Codul de procedură penală*, s-a dovedit a fi una atractivă, cu un termen de examinare restrâns și cu mai multe beneficii decât procedura acordului de recunoaștere a vinovăției și care prevalează de ultima. Din propunerile parvenite în cadrul grupului de lucru și a mai multe instituții au fost semnalat deficiențe, interpretări eronate și lacune ale cadrului normativ procesual-penal cu privire la procedura în ordinea art. 364¹ din *Codul de procedură penală*.

Se propune ajustarea unor neclarități care sunt interpretate eronat în practică, precum și limitarea aplicării acestei proceduri numai cu privire la unele dintre categoriile de infracțiuni.

Acordul judiciar de interes public

În altă ordine de idei, în legislația penală a Republicii Moldova răspunderea penală a persoanei juridice este limitată la aplicarea a trei categorii de pedepse: amenda, privare de dreptul de a exercita o activitate sau lichidarea, ce implica excluderea de pe piața comercială a unui actor economic și distorsionarea concurenței. Spre deosebire de persoanele fizice, în cazul persoanelor juridice, nu există proceduri alternative pentru urmărirea penală și înfăptuirii justiției. Dacă infracțiunea este comisă de către o persoană fizică ar fi posibil aplicarea liberării de răspundere penală în condițiile stipulate în *Codul penal*, inclusiv liberarea condiționată de răspundere penală. Adicional persoana fizică poate încheia acord de recunoaștere a vinovăției în virtutea căruia beneficiază de o reducere la pedeapsa penală în schimbul recunoașterii vinovăției în comiterea infracțiunii incriminate și calificarea juridică indicată în actul de acuzare.

Analizând practica penală a Franței, Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, SUA apare o procedură alternativă pentru urmărirea penală a persoanelor juridice cu scop lucrativ cunoscut sub numele de „Deferrend prosecution agreement” în Regatul Unit al Marii Britanii, SUA, „Convention juridique d’interet public” în Franța. Ca urmare a studierii experienței țărilor menționate supra, se propune reglementarea unei proceduri speciale pentru persoanele juridice sub denumirea generică de acord judiciar de interes public.

Inspirat din practica anglo-saxonă, acordul judiciar de interes public asigură celeritatea procesului penal, fiind mai rapid în raport de un proces de judecată conform procedurii generale. Adicional, acordul judiciar de interes public asigură încasări la bugetul de stat prin amenzi benevol achitate de persoana juridică, a cărui quantum depășește amenda ce ar fi stabilită în baza legii penale. În baza acordului judiciar de interes public se exclude lichidarea persoanei juridice, prin urmare nu este afectat mediul economic și stabilitatea pieței economice.

Cu titlu de drept comparat, menționăm că, în Franța, astfel de acorduri au fost semnate cu HSBC Private Bank (Elvetia), SA Societe generale, SARL Google France, Societatea europeană Airbus etc care pot fi consultate pe <https://www.agence-francaise-anticorruption.gouv.fr/fr/convention-judiciaire-dinteret-public>, <http://www.justice.gouv.fr/publications-10047/cjip-13002/>. La

24 octombrie 2022, în Franța a fost validat un acord judiciar de interes public cu SA "Credit SUISSE AG" prin care persoana juridică s-a obligat să achite o amendă de interes public în mărime de 123 milioane euro și daune interese în sumă de 115 milioane de euro. SA "Credit SUISSE AG" a fost învinuită de faptul că în perioada anilor 2006 -2012 a comis infracțiunea de spălare de bani obținuți prin fraudă fiscală și alte infracțiuni conexe.

În UK acorduri similare s-au încheiat cu Amec Foster Wheeler Energy Limited, Airline Services Limited, Airbus SE, ICBC Standard Bank Plc etc. <https://www.sfo.gov.uk/publications/guidance-policy-and-protocols/guidance-for-corporates/deferred-prosecution-agreements/>.

Pentru SUA <https://www.justice.gov/jm/jm-9-28000-principles-federal-prosecution-business-organizations#9-28.800>

<https://www.justice.gov/criminal-fraud/file/1472076/download>

Dat fiind faptul că există mai multe alternative cu privire la procedurile simplificate în procesul penal, ar fi echitabil ca acestea să se poată diferenția între ele, atât după etapa la care pot fi inițiate, procedura de judecare cât și după pedepsele aplicate, precum și subiecții care pot solicita aplicarea acestora astfel încât procedurile simplificate să poată fi atractive în „utilizarea” lor. Prin urmare, proiectul respectiv vine să clarifice și să traseze clar liniile de demarcare între aceste proceduri simplificate în procesul penal: acordul de recunoaștere a vinovăției, acordul judiciar în interesul public și judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fapt ce impune modificarea *Codului penal*, *Codului de procedură penală* și alte acte normative.

Prezentul proiect propune introducerea mai multor beneficii pentru toate părțile. Astfel, proiectul urmărește printre avantajele, degrevarea instanțelor de judecată de volumul mare de cauze și operativitatea instrumentării acestora atât la faza de urmărire penală cât și la faza de judecare, vor fi recuperate mai rapid prejudiciile cauzate prin infracțiuni, oferirea instrumentelor de identificare a persoanelor vinovate, evitarea tergiversării examinării cauzelor, evitarea expirării termenului de prescripție sau de restituire a prejudiciului cauzat etc.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Din proiect desprindem intervenții normative ce pot fi structurate în următoarele compartimente.

I. Aspecte privind modificarea *Codului penal*

1. Liberarea condiționată de răspundere penală a persoanei juridice

În baza art. 53 din *Codul penal*, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei. Una dintre modalitățile de liberare de răspundere penală constă în

„liberarea condiționată” [art. 53 lit. f)], însă fără a se specifica dacă se aplică persoanei fizice sau juridice.

Dat fiind faptul că liberarea condiționată de răspundere penală poate fi aplicabilă și persoanei juridice care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune, conform proiectului „Liberarea condiționată de răspundere penală a persoanei juridice” [art. 59¹] se include în dispozițiile art. 53 lit. f) din *Codul penal*.

În vederea diferențierii aplicării instituției liberării condiționate de răspundere penală atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice, se intervine asupra dispozițiilor art. 59 din *Codul penal* care se vor aplica persoanelor fizice.

În acest fel, art. 59¹ din *Codul penal* va servi temei de liberare ulterioară de răspundere penală a persoanei juridice dacă vor fi întrunite condițiile:

a) persoana juridică a încheiat un acord judiciar de interes public ce a fost confirmat de instanța de judecată;

b) pe perioada suspendării condiționate a urmăririi penal, au fost îndeplinite de către persoana juridică condițiile acordului;

c) a expirat termenul de monitorizare fixat în acord.

2. Suspendarea termenului de prescripție

Pornind de la faptul că urmărirea penală poate fi suspendată în condițiile art. 59 și 59¹ din *Codul penal*, logic ar fi ca și suspendarea termenelor de prescripție de tragere la răspundere penală să se suspende. De aceea, includerea dispozițiilor alin. (5¹) la art. 60 din *Codul penal* fac lumină la acest aspect.

3. Aplicarea pedepsei în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției

Art. 80 din *Codul penal* este dat într-o redacție nouă așa încât pentru încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, persoana învinuită beneficiază de o reducere cu o treime din limitele de pedeapsă, dacă instanța acceptă acordul.

Redarea textului articolului într-o formulă nouă constă în aceea de a arăta că în cazul acceptării acordului de recunoaștere a vinovăției, limitele pedepselor prevăzute pentru infracțiunea învinuită se vor reduce cu 1/3. Intenția printr-o astfel de reglementare este că să se reducă atât limita minimă a pedepsei cât și limita maximă a pedepsei prevăzute de norma Părții Speciale a *Codului penal*.

Drept exemplu:

Pentru infracțiunea de corupere pasivă prevăzută de art. 324 alin. (1) din *Codul penal*, sancțiunea principală este (i) închisoare de la 3 la 7 ani cu (ii) amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale;

și sancțiunea complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

Aplicînd art. 80 din *Codul penal* care prevede reducerea cu 1/3 a limitelor pedepselor, în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, pentru infracțiunea de corupere pasivă prevăzută de art. 324 alin. (1) din *Codul penal*, sancțiunea principală va fi: (i) închisoare de la 2 la 4 ani și 8 luni cu (ii) amendă în mărime de la 2667 la 4000 unități convenționale;

și sancțiunea complementară - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 ani și 4 luni la 6 ani și 8 luni.

4. Aplicarea pedepsei la judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală

Avînd în vedere că prin art. 364¹ din *Codul de procedură penală* este instituită procedura de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, **art. 80¹ alin. (1)** din *Codul penal* prevede reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale din Codul penal, în cazul în care inculpatul a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, încadrarea juridică și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

La **alin. (2) de la art. 80¹** este o normă derogatorie pentru infracțiunile de corupție și cele conexe (art. 181¹-182, 239-240, 242¹, 242², 256, 324-335¹, 370). În acest caz se ***vor reduce doar limita maximă*** a pedepsei sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare prevăzute de norma Părții Speciale a *Codului penal*, fără ca inculpatul să beneficieze de reducere a limitelor minime prevăzute de legea penală pentru aceste infracțiuni.

Această derogare reiese din faptul că săvârșirea infracțiunilor respective atentează la securitatea statului, iar în acest sens, statul vine cu o abordare critică. Pentru ca inculpatul care a săvârșit infracțiuni de corupție să nu opteze pentru reducerea pedepselor, beneficiile lui scad odată cu avansarea cauzei sale penale, or simplu fapt de recunoaștere a faptelor indicate în rechizitoriu nu poate „garanta” inculpatului o beneficiere de reducere a pedepsei, atît timp cît infracțiunea este îndreptată împotriva securității statului și a bunei desfășurări a activității sale.

Normă impune reducerea doar a pedepselor principale sub formă de amendă, muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare, fapt pentru care s-a optat de a enumera exact categoriile de pedepse care urmează a fi reduse. De aceea prin aplicarea procedurii respective nu se vor reduce pedepsele complementare.

II. Aspecte privind modificarea *Codului de procedură penală*

1. Completarea atribuțiilor procurorului ierarhic superior

Prin modificările aduse la art. 53¹ din *Codul de procedură penală*, procurorul ierarhic superior va avea competență să aprobe, în scris atît limitele cît și acordul de recunoaștere a vinovăției și acordul judiciar de interes public.

Procurorul ierarhic superior va aproba limitele pedepsei în interiorul căruia procurorul va putea încheia acordul de recunoaștere a vinovăției.

Spre exemplu:

În cazul infracțiunii de la art. 186 alin. (2) din Codul penal cînd se inițiază

încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul ierarhic superior poate stabili limitele pedepselor, invocând că învinuitului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, dar nu mai mult de 130 de ore. Astfel, procurorul care instrumentează cauza va negocia în limitele pedepsei de muncă neremunerată în folosul comunității, dar care nu va fi mai mare de 130 de ore.

În același timp atragem atenția că intervenția procurorului ierarhic superior intervine la două etape în cadrul acordului de recunoaștere a vinovăției și acordului judiciar de interes public:

(i) la etapa inițierii negocierii de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public, prin aprobarea în scris a limitelor pedepsei/amenzii de interes public în interiorul căruia procurorul va putea încheia acordul de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public; și

(ii) până la transmiterea în instanța de judecată a acordului de recunoaștere a vinovăției sau a acordului judiciar de interes public, prin aprobarea în scris a acestor acorduri.

Cu toate acesta, pornind de la ideea dispozițiilor art. 51 alin. (3) din *Codul de procedură penală*, care prevede că procurorul execută indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior, prin aprobarea limitelor cât și a acordului de recunoaștere a vinovăției și acordului judiciar de interes public, nu se atestă o încălcare a independenței procurorului la luarea deciziilor în cadrul procesului penal.

Mai mult ca atât, acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat în cursul urmăririi penale și acordul judiciar de interes public constituie „elemente de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și învinuit. Pentru că suntem în prezența unui proces cu elemente necontradictorii, însă negociat, este necesară instituirea la această etapă a unui control, care de fapt este anume procurorul ierarhic superior. În același timp, se vor înlătura și dubiile cu privire la factorii de corupție referitoare la încheierea acordului.

Ulterior, acest „control” urmează a fi efectuat de către instanța de judecată. De aceea, în „justiția negociată” este necesară implicarea mai multor actori și factori de decizie pentru a „repartiza” asumarea unor astfel de decizii cu absențe ale procesului necontradictoriu.

2. Statutul procesual al persoanei juridice

Prin proiect se delimitează și subiecții procedurilor simplificate în procesul penal. În acest fel,

a) acordul de recunoaștere a vinovăției se va putea încheia atât cu persoana fizică cât și cu persoana juridică;

b) acordul de interes public se va putea încheia doar cu persoana juridică;

c) judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală va putea fi solicitată doar de persoana fizică.

Reieșind din aceste delimitări, prevede ca acordul de recunoaștere a vinovăției și acordul judiciar de interes public să poate fi aplicat și în privința persoanelor juridice, grație modificărilor operate la **art. 63 și 65** din *Codul de procedură penală*, prin excluderea suplinirea după cuvântul „fizică” cu cuvintele „și juridică”. Această modificare este imperioasă pentru că, odată ce persoana juridică poartă răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii, nu este reglementată statutul procesual al acesteia în cadrul procesului penal.

3. Participarea obligatorie a apărătorului

Atât în cazul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, cât și în cazul încheierii acordului judiciar de interes public, prevederile speciale incluse în proiect indică asupra obligativității participării apărătorului.

De cauza că prevederile generale ale legii procesual penale ce vizează participarea obligatorie a apărătorului, nu acoperă situațiile descrise, se operează completarea **art. 69 alin. (1)** cu pct. 15) în formula „participarea obligatorie a apărătorului la o acțiune procesuală este prevăzută expres de prezentul cod”;

Dat fiind faptul că în *Codul de procedură penală* se întâlnesc mai multe situații în care participarea apărătorului este obligatoriu, prin această intervenție se va acoperi ipotezele în care *participarea obligatorie a apărătorului la o acțiune procesuală este prevăzută expres de prezentul cod*.

4. Scoaterea sechestrului

Dispozițiile **art. 210** din *Codul de procedură penală* prevede modalitatea de scoatere a bunurilor de sub sechestru, în mai multe situații, însă fără a specifica particularitățile ce țin de acordul judiciar de interes public încheiat cu o persoană juridică căreia asupra bunurilor sale i-au fost aplicate sechestrul.

Respectiv, completarea art. 210 cu alin. (3) va acorda posibilitatea de a scoate de sub sechestru bunurile persoanei juridică în situația când: (1) a executat amenda de interes public stabilită în acordul judiciar de interes public și (2) a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune. Astfel că persoana juridică are obligația de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiune și restituirea profitului ilegal obținut, iar aplicarea sechestrului va garanta repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

5. Lipsa necesității de întocmire a rechizitoriului

Potrivit concepției de proiect, acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi negociat la etapa urmăririi penale și se finalizează cu încheierea unui acord la care au ajuns învinuitul și procurorul. Respectiv, procurorul nu mai este „interesat” de a face o analiză a probelor, atât timp cât acordul de recunoaștere a vinovăției va cuprinde practic întreg rechizitoriu, fapt pentru care decade necesitate întocmirii acestui act procedural al procurorului. În acest sens, dispozițiile **art. 296** vin să

excepteze cazurile cînd nu se întocmește rechizitoriul.

III. Procedurile simplificate în procesul penal

A. Judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală

În practică, procedura în ordinea art. 364¹ din *Codul de procedură penală* se aplică și persoanelor juridice. Pentru a înlătura aceste neclarități, **alin. (1)** se impune de specificat că doar *inculpatul persoana fizică* poate solicita ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Totuși, menționăm că **esența procedurii** de examinarea a cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală **este ca inculpatul să recunoască vinovăția și faptele** indicate în rechizitoriu.

Încadrarea juridică a faptelor recunoscute de inculpat aparține în exclusivitate organelor de drept care urmează să califice aceste fapte drept infracțiuni.

Aprecierea juridică a faptelor trebuie să rămână la aprecierea instanței de judecată, după examinarea probelor administrate și faptelor a căror săvârșire a fost recunoscută de inculpat. În cazul în care s-ar impune suplimentar și recunoașterea încadrării juridice, inculpatul este lipsit de dreptul său de a invoca cel puțin greșelile admise de procuror la calificarea juridică corectă a faptelor recunoscute. Mai mult decât atât, procurorul ar putea în mod tendențios să ofere o încadrare juridică a faptelor recunoscute contrar faptelor și circumstanțelor în care acestea au fost comise și pe care inculpatul nu le contestă. De multe ori anume încadrarea juridică greșită a faptelor recunoscute împiedică aplicarea acestei instituții, în detrimentul intereselor justiției și ale inculpatului.

În susținerea poziției menționăm raționamentele Curții Constituționale în din Deciziei nr. 50/2022 a menționat că:

„§34 [...] Din analiza normelor legale citate supra nu rezultă condiția că inculpatul trebuie să recunoască încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror pentru a putea beneficia de judecarea cauzei sale într-o procedură simplificată. O astfel de condiție ar leza deplinătatea de jurisdicție a instanței de judecată care examinează cauza penală pentru că aceasta nu ar putea recalifica fapta imputată persoanei, chiar și în situația în care ar constata că calificarea faptei efectuată de procuror este una eronată. Prin urmare, Codul de procedură penală nu stabilește că pentru judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei făcută de către procuror în rechizitoriu.”.

Prin **alin. (1)¹** din **art. 364¹** au fost limitate cauzele în care se va purcede la judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Astfel, judecarea în procedura respectivă va poate avea loc pentru toate infracțiunile cu excepția infracțiunilor pentru săvârșirea cărora legea prevede pedeapsă cu detențiune pe viață.

Rațiunea recurgerii la această limitare de categorii de infracțiuni este una destul de simplă, anume de a nu compromite descurajarea fenomenului infracțional.

În partea ce ține de modificările operate la **alin. (2)** acestea reiese din practică în care instanțele, pronunțând în ordinea **art. 364¹** sentințele de condamnare a persoanelor, dispun recunoașterea persoanei vinovate și condamnarea acestuia. Prin urmare, o condamnare poate avea loc doar dacă din probele administrate în faza de urmărire penală rezultă suficiente date cu privire la vinovăția inculpatului. Această modificare a fost necesară din rațiunea că o condamnare penală poate avea loc doar dacă se poate constata existența vinovăției, ca semn al laturii subiective ale infracțiunii.

Datorită modificărilor operate, desprindem că judecarea pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală poate avea loc doar dacă:

(i) inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu;

(ii) inculpatul nu solicită administrarea de noi probe;

(iii) din probele administrate în faza de urmărire penală rezultă suficiente date cu privire la vinovăția inculpatului.

Completarea *Codului penal* cu norma de la art. 80¹, impune încadrarea organică în capitolul VIII „Individualizarea pedepselor” ca o normă de drept general pentru aplicarea pedepsei în cazul judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, similar acordului de recunoaștere a vinovăției. Pentru a nu admite dublarea normei, precum și de a respecta tehnica de normă legislativă prin amplasarea în dreptul material, dispozițiile **alin. (8)** din **art. 364¹** din *Codul de procedură penală* urmează a fi abrogate.

Inadvertențe de aplicare în practică sunt și la modul de atac al sentințelor emise în ordinea **art. 364¹**. De aceea este imperios de a reglementa expres acest fapt în **alin. (10) și (11)** modalitatea de contestare și judecare a căii de atac exercitate asupra acestora. Este o procedură simplificată, care nu se desfășoară într-un proces clasic de contradictorialitate, unde inculpatul recunoaște atât vinovăția cât și probele administrate la faza de urmărire penală. Prin urmare, instanța de judecată urmează să verifice dacă persoana se declară vinovată și să verifice pedeapsa aplicată. În aceste circumstanțe alte temeuri de contestare a sentinței de condamnare decât erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită sunt contrare însăși esenței acestei proceduri simplificate.

În partea ce ține de acordarea dreptului părții vătămate de a contesta sentința cu recurs doar erorile procesuale, se rezumă la aceea că, partea vătămată se consideră lezată în drepturile sale prin săvârșirea infracțiunii, aspecte ce justifică interesul legitim al acestui participant în procesul penal pentru aflarea adevărului.

Pentru a nu crea o inegalitate de tratament între persoana vătămată, pe de o parte, și inculpat, pe de altă parte, sub aspectul dreptului de a contesta sentința, în ceea ce privește latura penală a cauzei, precum și a asigura accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil la nivelul instanțelor competente să soluționeze următoarele faze ale procesului penal, dar în același timp pentru a crea impedimente la soluționarea cu celeritate a procesului penal, se impune oferirea posibilității părții vătămate de a contesta cu recurs sentința, invocându-se doar erorile procesuale.

B. Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției

În vederea simplificării procedurii acordului de recunoaștere a vinovăției, prezentul proiect prevede următoarele:

- încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției are loc la faza de urmărire penală din momentul înaintării învinuirii și până la trimiterea cauzei în judecată.

„Acordul de recunoaștere a vinovăției” constituie o procedură specială, în cadrul căreia se disting două etape: prima implică manifestarea de voință a învinuitului și a procurorului, care trebuie să intervină în faza de urmărire penală, în urma căreia se încheie un acord între procuror și inculpat, ce constituie o veritabilă „convenție de drept penal”, fără întocmirea rechizitoriului, Cea de-a doua etapă se desfășoară în fața instanței de judecată fără parcurgerea cercetării judecătorești.

Din proiectul **art. 504 alin. (1)** desprindem două faze a încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției: (i) *procedura* și (ii) *judecarea cauzelor*.

Procedura de încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției prevede mai multe etape, cum ar fi: inițiativa de a încheia acordul, avizarea prealabilă a tipului pedepsei și mărimea cu procurorul ierarhic superior, negocierea propriu-zisă etc., pe când normele generale ale procesului penal prevede, de exemplu printre altele, desemnarea apărătorului care asigură asistență juridică garantată de stat, care nu este reglementată în titlul procedurilor speciale din *Codul de procedură penală*.

Judecarea cauzelor are loc fără parcurgerea cercetării judecătorești, doar cu audierea procurorului și a învinuitului, ascultându-se și poziția apărătorului.

Dispozițiile **art. 504 alin. (5)** acordă o marjă de discreție atât procurorului cât și învinuitului, să inițieze încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției pe tot parcursul urmăririi penale, de la înaintarea învinuirii până la terminarea acesteia. În același timp, între perioada de terminare a urmăririi penale și până la trimiterea cauzei în instanța de judecată, atât învinuitul poate să vină cu inițiativa de a încheia acordul de recunoaștere a vinovăției, iar aici procurorul are toată discreția de a accepta sau nu încheierea acordului. Ba mai mult, pot exista în practică și situații în care procurorul ar considera de cuviință să inițieze încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției în acest interval de timp, însă în situația unei prohibiții de acest fel, ar face imposibil de negociat un acord de recunoaștere a vinovăției.

Nu în ultimul rând menționăm, ca concepție, inițierea acordului de recunoaștere a vinovăției este instituit pe întreaga etapă de urmărire penală, ceea ce include și intervalul de timp de la terminarea urmăririi penale până la trimiterea cauzei în instanța de judecată.

O altă modificare [**art. 504 alin. (3)**] se referă la faptul că procedura acordului de recunoaștere a vinovăției se va aplica în cazul:

a) în care învinuitul la momentul săvârșirii infracțiunii, a împlinit vârsta de 16 ani;

Procedura acordului de recunoaștere a vinovăției face parte din *justiția negociată*, fapt pentru care la *negociere propriu-zisă* trebuie să participe nemijlocit învinuitul, iar pentru a înțelege consecințele acordului de recunoaștere

a vinovăției, pedeapsa și susținerea poziției privitor la acordul încheiat este necesar ca persoana să fie la o vîrstă mai ridicată, avînd și un discernămint de a judeca și de a aprecia lucrurile la justa lor valoare.

De aceea, pornind de la faptul că art. 21 alin. (1) din *Codul penal*, stabilește răspunderea penală a persoanelor fizice responsabile care, în momentul săvârșirii infracțiunii, au împlinit vîrsta de 16 ani, considerăm oportun de a acorda dreptul învinuiților care au împlinit vîrsta de 16 ani să beneficieze de procedura acordului de recunoaștere a vinovăției.

Mai mult, miorilor le sunt aplicate proceduri speciale prevăzute de Capitolul I, Titlul III din *Codul de procedură penală*, precum și procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. În așa fel, procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală se examinează în instanța de judecată unde minorilor (ne referim la cei cuprinși între vîrsta 14 și 16 ani) le sunt asigurate drepturile și interesele, care rămîne a fi o procedură la fel de avantajoasă.

b) infracțiunilor a căror pedeapsa cu închisoare este mai mică de 15 ani, cu excepția celor prevăzute la art. 135 și 135¹ din *Codul penal*;

Cu referire la *limitarea categoriilor de infracțiuni* menționăm că din, practica altor state, raportate la politica penala a statului, acordul de recunoaștere a vinovăției va fi posibil de încheiat, doar pentru infracțiunile pentru care termenul pedepsei sub formă de închisoare este de pînă la 15 ani. Analizînd pedepsele penale înserate în partea specială a Codului penal, observăm că sunt mai multe componente de infracțiune pentru care legiuitorul prevede pedeapsa maximă cu închisoare pînă la 15 ani. În cazul în care s-ar fi indicat categoria de infracțiuni deosebit de grave, anumite categorii de infracțiuni în formă agravantă nu ar cădea sub incidența procedurii privind acordul de recunoaștere a vinovăției.

Mai mult ca atît, ca urmare a studierii în dreptul comparat a procedurilor simplificate în procesul penal, s-a constatat că, în sistemul de drept francez, procedurilor simplificate se aplică doar infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa închisorii nu mai mare de 5 ani, sistemului de drept italian și portughez – 3 ani, pe cînd în sistemul de drept românesc – 15 ani.

Nu în ultimul rînd subliniem că, rațiunea instituirii unei interdicții în ceea ce privește posibilitatea încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției în cazul infracțiunilor ce prezintă un anumit grad de gravitate este de a nu compromite descurajarea fenomenului infracțional.

c) La fel, procedura acordului de recunoaștere a vinovăției *nu se va aplica* în cazul în care persoana este învinuită de crearea grupului criminal organizat sau organizației criminale. Acest fapt își are rațiunea că această persoană sporește pericolul social al faptei și al persoanelor care acționează împreună în vederea comiterii de infracțiuni, și este necesară descurajarea fenomenului infracțional, în special al celor care creează grupuri criminale organizate sau organizații criminale.

Dacă infracțiunea este săvîrșită cu participație, *cauza se disjungă* în privința persoanei care a încheiat acordul de recunoaștere a vinovăției.

Acordul de recunoaștere a vinovăției **urmează a fi negociat** cu procurorul și învinuitul asistat de avocatul său, ținând cont de criteriile și circumstanțele de individualizare a pedepsei și doar în limitele art. 80 din *Codul penal*. Negocierea are loc doar după ce procurorul ierarhic superior **va aproba în scris limitele pedepsei** în interiorul căruia procurorul va putea încheia acordul de recunoaștere a vinovăției.

Pentru o previzibilitate și un tablou mai clar a particularităților cauzei, **art. 505 alin. (4)** impune ca procurorul, la negocierea pedepsei, cuantumului și modului de executare, să ia în considerare următoarele circumstanțe:

- 1) voința învinuitului de a coopera la efectuarea urmăririi penale;
- 2) recunoașterea vinovăției și voința liberă exprimată;
- 3) natura și gravitatea acuzației înaintate;
- 4) pericolul public prezentat de învinuit;
- 5) interesul public de a obține o judecare mai operativă cu cheltuieli mai reduse.

- 6) comportamentul învinuitului cu privire la despăgubirea prejudiciului cauzat în urma comiterii infracțiunii.

- Certificarea separată a acordului de către apărător, **art. 506 alin. (2)**, este impusă în marea majoritate a țărilor în care există proceduri simplificate în procesul penal. Acest fapt, atestă respectarea garanțiilor învinuitului la dreptul unui proces echitabil prin asigurarea efectivă a dreptului la apărare pe tot parcursul procesului penal.

La fel, proiectul prevede:

- condițiile de inițiere și încheiere a acordului de recunoaștere a vinovăției; (**art. 505**)
- conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției; (**ar. 506**)
- modul de trimitere a cauzei în judecată; (**art. 507**)
- procedura de admisibilitate a acordului. În cazul în care acesta nu corespunde după condițiile de formă și conținut, procurorului i se acordă posibilitatea de a înlătura omisiunile depistate, judecătorul acordându-i un termen de 10 zile lucrătoare pentru înlăturarea omisiunilor; (**art. 508**)
- soluțiile instanței în cazul admiterii sau respingerii acordului de recunoaștere a vinovăției; (**art. 509¹-509²**)
- modalitățile de contestare a soluțiilor instanței.

O novație propusă de prezentul proiect este că **procurorul și învinuitul pot negocia** atât categoria și cuantumul pedepsei penale, dar și **modul de executare a pedepsei**, fiind posibilă deciderea suspendării executării pedepsei în cazurile permise de lege. Astfel, învinuitul va avea certitudinea pedepsei care va fi aplicabilă în cazul în care recunoaște vinovăția la etapa de urmărire penală, fapt ce constituie un avantaj suplimentar și imbold pentru „apelarea” la procedura simplificată. Încadrarea juridică a faptei nu poate fi supus negocierii, învinuitul

recunoaște atât vinovăția în comiterea infracțiunii cât și calificarea juridică din actul de acuzare.

Recuperarea prejudiciului material cauzat părții vătămate precum și încheierea unei tranzacții de mediere nu este o precondiție a încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, însă va fi luat în considerare la negocierea cuantumului pedepsei penale.

La inițierea negocierilor, procurorul va coordona în scris cu procurorul ierarhic superior limitele în care va fi negociat acordul de recunoaștere a vinovăției, inclusiv și modul de executare, dacă acesta va constitui obiectul negocierii. După încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției este necesară aprobarea de către procurorul ierarhic superior, care poate fi exprimat prin semnarea acordului.

Încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, înlătură obligativitatea întocmirii rechizitoriului în care, printre altele, cuprinde analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinutului. Prin urmare, odată cu prezentarea în instanță a demersului, însoțit de acordul de recunoaștere a vinovăției semnat de părți, este necesară și prezentarea dosarului cauzei penale.

Subliniem că, sesizarea instanței de judecată pentru efectuarea unor anumite acțiuni procedurale se face la demersul organului de urmărire penală, așa cum impune dispozițiile art. 244 alin. (2) din *Codul de procedură penală*. O condiție esențială la etapa de trimitere a cauzei în judecată constă în faptul că demersul respectiv trebuie însoțit de: (1) acordul de recunoaștere a vinovăției și (2) informația în care sunt incluse datele enumerate în **art. 507 alin. (1)** din *Codul de procedură penală*

Careva criterii clare de apreciere de către instanța de judecată a „*pedepsei nejustificat de blândă*” nu este necesar de reglementat. În urma sesizării cu un acordul de recunoaștere încheiat între procuror și învinuit, instanța verifică îndeplinirea condițiilor de legalitate, iar dacă soluția propusă prin acord nu este prea blândă, admite acordul și pronunță o soluție de condamnare, fără să poată crea o situație defavorabilă învinutului decât cea asupra căreia s-a ajuns la acord. În caz contrar, respinge acordul și trimite cauza în vederea continuării urmăririi penale.

Așadar, rolul judecătorului este consecința existenței prerogativei de omologare care implică motivarea soluției adoptate în urma efectuării unui control de legalitate.

Cu alte cuvinte, judecătorul trebuie să verifice dacă pedeapsa este echitabilă, adică când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea comiterii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât și de alte

persoane. Or, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Dispozițiile art. 504 alin. (7) și art. 506 din *Codul de procedură penală*, constituie temei de a acorda procurorului termen pentru înlăturarea neajunsurilor, în sensul art. 508 alin. (1), și doar după ce nici în acest caz nu au fost înlăturate neajunsurile, instanța va respinge acordul de recunoaștere a vinovăției în temeiul art. 509² alin. (1).

C. Procedura privind acordul judiciar de interes public

În fapt, persoanele juridice învinuite de comiterea unei infracțiuni vor putea semna o tranzacție cu procurorul în temeiul căruia persoana juridică este liberată de răspundere penală. Astfel de acorduri vor putea fi încheiate de către reprezentantul legal sau reprezentantul desemnat al persoanei juridice cu participarea procurorului, doar pentru infracțiunile prevăzute la art. 244 (evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor), 243 (spălarea banilor), 325 (corupere activă), 326 (traficul de influență), 334 (darea de mită) din Cod penal. Similar cu acordul de recunoaștere a vinovăției, acordul judiciar de interes public va fi aprobat de către procurorul ierarhic superior și confirmat de instanța de judecată.

Noțiunea de *acord judiciar de interes public* rezidă din faptul că aceasta capătă puterea unui lucru judecat doar după ce va fi validat de către instanța de judecată, în caz contrar, acest acord nu va produce efecte pentru nici o parte a procesului.

Condiționalitățile pentru semnarea acordului judiciar de interes public sunt recunoașterea existenței faptului infracțional și a calificării juridice indicate în actul de acuzare, achitarea unei amenzi de interes public și repararea prejudiciului cauzat prin comiterea infracțiunii.

Rațiunea instituirii procedurii acordului judiciar de interes public constă în diferențierea răspunderii penale a persoanei juridice de răspunderea penală a persoanelor fizice vinovate de comiterea infracțiunii.

Cuantumul amenzii de interes public va fi calculat proporțional cu profitul obținut prin comiterea infracțiunii în limita a 30% din cifra medie de afaceri anuală calculată pe ultimii 3 ani pînă la data pornirii urmăririi penale. Amenda de interes public nu poate fi mai mică decît trei amenzi minime penale prevăzută pentru categoria de infracțiuni de care este învinuită persoana juridică.

Proiectul reglementează limita maximă și minimă a amenzii ce poate fi stabilită pentru persoana juridică. Astfel, în cadrul negocierilor, amenda nu poate coborî sub pragul de 3 amenzi minime prevăzute de partea specială a Codului penal pentru categoria de infracțiune de care este învinuită persoana juridică. În același timp, se stabilește limita maximă a amenzii în calitate de garanție pentru persoana juridică întru evitarea unor amenzi care ar constitui o povară excesivă.

Dat fiind că semnarea acordului judiciar de interes public va fi un temei de liberarea condiționată de răspundere penală, nu vor fi aplicate pedepsele complementare sub formă de lichidare persoanei juridice sau privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

Suplimentar, prin acordul judiciar de interes public va fi instituită o perioadă de monitorizare de către autoritățile competente pentru evaluarea riscurilor corupționale pe o perioadă care nu va depăși 3 ani. Astfel, de competența Centrului Național Anticorupție va fi monitorizarea persoanelor juridice care au semnat un acord judiciar de interes public.

Scopul amenzii de interes public este de a preveni comiterea unor infracțiuni similare pentru viitor și acordarea unei noi „șanse” pentru persoana juridică. O amendă de interes public excesiv de mare ar reduce aplicabilitatea acestei proceduri, precum și ar fi neproportională scopului urmărit.

Un aspect esențial al acestei proceduri alternative este că acordul judiciar de interes public nu poate fi semnat de către reprezentantul legal al persoanei juridice care a fost pus sub învinuire. Persoanele responsabile de comiterea infracțiunii vor fi înlăturate de la posturile de administrare. Acordul judiciar de interes public nu afectează urmărirea penală a persoanelor fizice care au comis infracțiunea și nu înlătură răspunderea penală a acestora. Cauzele penale a persoanelor fizice sunt examinate în proceduri separate.

Transparența acestei proceduri alternative este asigurat prin cerința publicării acordului judiciar de interes public pe pagina web oficială a autorităților responsabile de monitorizare, procuratura, și instanța de judecată. Validarea acordului judiciar de interes public de către instanța de judecată implică verificarea respectării condițiilor legale de către procuror și reprezentantul persoanei juridice. În cazul în care acordul judiciar de interes public este validat de instanța de judecată, urmărirea penală se suspendă condiționat.

Prin încheierea judecătorească se instituie o putere a lucrului judecat, iar acest fapt nu trebuie să implice nemijlocit recunoașterea vinovăției. De aceea, încheierea judecătorească nu se răsfrânge asupra recunoașterii vinovăției persoanei juridice.

În circumstanțele în care persoana juridică nu execută obligațiile asumate în baza acordului judiciar de interes public, nu achită amenda de interes public stabilită, comite o altă infracțiune, urmărirea penală este reluată cu expedierea cauzei penale în instanța de judecată. Dacă persoana juridică se conformează condițiilor stipulate în acordul judiciar de interes public în termenul stabilit, urmărirea penală încetează.

D. Delimitarea procedurilor

Principalele diferențe dintre procedurile simplificate se reduc la următoarele:

La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției (**art. 504-509²**) limitele pedepsei se reduc cu 1/3, dat fiind că acesta se încheie la etapa de urmărire penală, adică la o etapă mai „incipientă”, iar la procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală (**art. 364¹**) – se reduc cu

1/4, întrucât au fost efectuate toate acțiunile de urmărire penală și s-a întocmit rechizitoriu, cauza aflându-se la etapă judiciară, ceea ce și presupune o reducere a limitelor pedepsei mai mică.

Un alt aspect diferențiat este că, la procedura acordului de recunoaștere a vinovăției se reduc și limitele pedepselor complementare, pe când la procedura de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, limitele pedepselor complementare rămân neschimbate.

Atât acordul de recunoaștere a vinovăției cât și acordul judiciar de interes public se încheie la etapa de urmărire penală, pe când judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală are loc doar în instanța de judecată.

Pentru acordul de recunoaștere a vinovăției pot opta atât persoanele fizice cât și juridice, însă acordul judiciar de interes public este aplicabil doar persoanelor juridice, pe când judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală se aplică doar de persoanele fizice.

4. Fundamentarea economico-financiară

Adoptarea proiectului nu impune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea proiectului de lege nu va necesita modificarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu art. 20 [Etapile principale ale legiferării] din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, a fost publicat Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală (aplicarea acordului judiciar în cauzele privind unele categorii de infracțiuni săvârșite de către persoanele juridice). În cadrul ședințelor grupului de lucru creat în baza Ordinului ministrului justiției nr. 71 din 14 martie 2022 pe platforma ministerului au fost analizate carențele cadrului normativ existent cu privire la procedurile simplificate în cadrul procesului penal. Concomitent, discuții și consultări asupra procedurii acordului de recunoaștere a vinovăției și procedurii de judecare a cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în ordinea art. 364¹ din *Codul de procedură penală*, au fost discutate în cadrul ședințelor acestui grup de lucru larg și reprezentativ privind modificarea consolidată a *Codului de procedură penală*, de unde au fost extrase prevederile din prezentul proiect.

În baza conceptului acordul judiciar în interes public, la 6 septembrie 2022, Ministerul Justiției a organizat un eveniment public în care au fost discutate, printre altele, introducerea în legislație a posibilității încheierii unui acord judiciar de recunoaștere a vinovăției între procuror și persoana juridică acuzată.

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*,

directorul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare* și pe platforma www.particip.gov.md.

Proiectul actului normativ a fost înregistrat de către Cancelaria de Stat cu **numărul unic 869/MJ/2022**, acesta fiind remis spre avizare și expertizare, prin scrisoarea nr. 18-23-11151 din 17 noiembrie 2022.

Proiectul de act normativ a fost supus consultării publice prin scrisoarea nr. 03/9980 din 18 noiembrie 2022, fiind remis tuturor instanțelor judecătorești.

În data de 25 noiembrie 2022 Ministerul Justiției a organizat consultări publice pe marginea proiectului respectiv. În cadrul consultărilor, participanții procuraturii, avocaturii, mediului academic, Serviciului Fiscal de Stat, Serviciului de Prevenire și Combaterea Spălării Banilor au venit cu mai multe propuneri de ajustare a proiectului.

În procesul de avizare, au prezentat propuneri de îmbunătățire și obiecții Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Serviciul de Prevenire și Combaterea Spălării Banilor, Curtea Supremă de Justiție, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Centrul Național Anticorupție, Judecătoria Ungheni. Toate obiecțiile și propunerile au fost inserate în sinteza obiecțiilor aferentă proiectului fiind însoțite de argumentele de rigoare în vederea acceptării sau neacceptării propunerilor recepționate.

În același timp Judecătoria Cahul, Judecătoria Comrat, Judecătoria Drochia, Curtea de Apel Bălți, Curtea de Apel Cahul și Curtea de Apel Comrat au susținut proiectul fără a înainta propuneri sau sugestii.

7. Constatările expertizei anticorupție

Prin scrisoarea nr. 18-23-11151 din 17 noiembrie 2022 Cancelaria de Stat a remis Centrului Național Anticorupție proiectul actului normativ înregistrat cu numărul unic **869/MJ/2022** pentru efectuarea expertizei anticorupție.

La termenul stabilit Centrul Național Anticorupție nu a prezentat raportul de expertiză anticorupție.

Ulterior, prin scrisoarea nr. 03/10591 din 08 decembrie 2022 proiectul de lege a fost examinat de Centrul Național Anticorupție care prin raportul de expertiză anticorupție nr. ELO22/8402 din 13.12.2022 nu a constatat factori majori de corupție. Toate obiecțiile care argumentau existența factorilor de risc în textul proiectului au fost analizate și inserate în sinteza obiecțiilor la proiect, unde au fost oferite explicații în acest sensul fără a ajusta prevederile proiectului

În concluziile raportului de expertiză se menționează că „În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la:

- degrevarea instanțelor de judecată de volumul mare de cauze și operativitatea instrumentării acestora atât la faza de urmărire penală cât și la faza de judecare;

- evitarea tergiversării examinării cauzelor penale;

- evitarea expirării termenului de prescripție sau de restituire a prejudiciului cauzat;

- reducerea timpului și a cheltuielilor costisitoare în cadrul procesului penal;
- recuperarea mai rapidă a prejudiciilor cauzate prin infracțiuni și încasări la bugetul de stat.”.

Ministru

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Sergiu', written in a cursive style.

Sergiu LITVINENCO